

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

08 decembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție, în următoarea componență:

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Cobzac Elena

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Catan Liliana

judecând, fără citarea părților, recursul în anulare, declarat de către Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, prin care se solicită casarea sentinței Tribunalului Militar al Bazei Aeriene nr. 28 din 08 octombrie 1941, în cauza penală privindu-i pe

Vasiliev Gavriil Xxxxx, născut în anul xxxxx, originar din s. Xxxxx, raionul Xxxxx, RSSM;

Cațkiniean Nicolai Xxxxx, născut în xxxxx, în satul Xxxxx, raionul Xxxxx, RSSM.

Termenul de examinare a cauzei:

29 octombrie 2020 - 08 decembrie 2020

în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Tribunalului Militar al Bazei Aeriene nr. 28 din 08 octombrie 1941, **Vasiliev Gavriil Xxxxx** și **Cațkiniean Nicolai Xxxxx**, au fost condamnați în baza art. 54-1 „b” Cod penal al RSSU, la pedeapsa capitală prin împușcare, cu confiscarea averii personale, fiecare.

2. Potrivit sentinței, s-a stabilit că Vasiliev Gavriil și Cațkiniean Nicolai au fost declarați vinovați și condamnați pentru faptul că, în noaptea din data de 16 spre 17 septembrie 1941, prin înțelegere prealabilă, au dezertat din Armata Roșie, cu scopul de a trece de partea inamicului.

În cadrul ședinței de judecată, inculpatul Vasiliev Gavriil a declarat că, vinovăția în comiterea infracțiunii o recunoaște și prin declarațiile sale a susținut învinuirea imputată.

La fel, în ședința de judecată, inculpatul Cațkiniean Nicolai a declarat că, vinovăția în comiterea infracțiunii o recunoaște și prin declarațiile sale a susținut învinuirea imputată.

3. Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, a declarat recurs în anulare, invocând prevederile 453 alin. (1) Cod de procedură penală, prin care solicită casarea sentinței nominalizate, cu încetarea procesului penal și reabilitarea lui Vasiliev Gavriil și Cațkiniean Nicolai, pe motiv că la materialele dosarului nu se conțin probe suficiente ce ar confirma că, Vasiliev Gavriil și Cațkiniean Nicolai, prin acțiunile sale, a prejudiciat potențialul militar, independența statală sau inviolabilitatea teritorială a URSS, așa cu prevede dispoziția art. 54-1 „b” Cod penal al RSSU – trădare de patrie.

Instanța de judecată a încălcat în mod flagrant dreptul inculpaților la apărare, examinând cauza penală în lipsa apărătorului, a cărui participare în cazul dat era obligatorie.

Astfel, condamnarea lui Vasiliev Gavriil și Cațkiniean Nicolai, pentru trădare de patrie constituie un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, întrucât a fost încălcat dreptul inculpatului la un proces echitabil. În consecință, hotărârea judecătorească în cauză, urmează a fi casată, cu încetarea procesului penal în privința lui Vasiliev Gavriil și Cațkiniean Nicolai, în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, deoarece există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală.

Prin urmare, inculpații Vasiliev Gavriil și Cațkiniean Nicolai, în conformitate cu art. 3 al Legii 1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, urmează a fi reabilitați.

4. Judecând argumentele recursului în anulare în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că, acesta urmează a fi admis cu casarea hotărârii judecătorești atacate, încetarea procesului penal și reabilitarea condamnaților, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 452 alin. (1), coroborat cu art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârii judecătorești irevocabile după epuizarea căilor ordinare de atac. Hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

De asemenea, Colegiul penal menționează că, la 30 decembrie 1992 a intrat în vigoare Legea nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Conform art. 3 lit. a) din Legea Republicii Moldova privind reabilitarea victimelor represiunilor politice din 08 decembrie 1992, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilitate în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice pe teritoriul actualei Republici Moldova, precum și pe teritoriul altui stat, inclusiv cele care au fost condamnate pentru "tradare de patrie".

În temeiul celor constatate și prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal constată prezența în speță a motivelor întemeiate pentru a interveni în hotărârea judecătorească irevocabilă de condamnare a lui Vasiliev Gavriil și Cațkiniean Nicolai, în baza art. 54-1 „b” Cod penal al RSSU, a o casa și în temeiul prevederilor art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, a înceta procesul penal pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală, prin urmare și reabilitarea condamnaților.

Ținând cont de cele menționate supra, Colegiul penal lărgit conchide că recursul în anulare declarat este întemeiat și urmează a fi admis.

5. În conformitate cu art. art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b), 453 alin. (1), 457 alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal

D E C I D E:

Se admite recursul în anulare declarat de Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, se casează sentința Tribunalului Militar al Bazei Aeriene nr.28 din 08 octombrie 1941, în privința condamnării lui **Vasiliev Gavriil Xxxxx** și **Cațkiniean Nicolai Xxxxx**, în baza art. 54-1 „b” Cod penal al RSSU, cu încetarea procesului penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală și dispune reabilitarea acestora în fața societății, în conformitate cu Legea Republicii Moldova din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Decizia este irevocabilă.

Decizia pronunțată integral la data de 08 decembrie 2020.

Președinte	Timofti Vladimir
Judecător	Cobzac Elena
Judecător	Toma Nadejda
Judecător	Țurcan Anatolie
Judecător	Catan Liliana